

EDINOST

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

* EDINOST: z zhaja 2krat na teden vsako sredo in soboto o poledne. Cena za vse eto prilogo 7 kr., za polni leta 36 kr. 50 kr. za četrto leta 116 kr. 75 kr. — Sama priloga stane 116 kr. za celo leto. — Posamezne številke se kupujejo pri opravnosti in v tiskarni v Trstu po 15 kr., v Gorici in v Ajdovščini po 15 kr. — Naročnine, reklame in inserati: »Upravnost, via Torrente, Nova Tiskarna.«

Vsi dopisi se pošiljajo Upravnosti via Torrente. Nuova Tipografia: vsak mora biti frankiran. Rokopis brez posebne vrednosti se ne vračajo. — Inserati (razne vrste naznani in poslanice) se zaračunajo po pogodbi — prav cenob; pri kratkih oglaših z drobnimi škrkami se plačuje za vsako besedo 2 kr.

Slovani v Trstu.

I.

Ne boste vam tu navajali posebnih statističnih številk, ki bi dokazale, da smo mi Slovani res v Trstu, kajti kdor tukaj živi, boste menda najbolje vedeli, da je v Trstu; niti nočemo tukaj razkladati in razmotrovati na podlagi zgodovinskih neovržljivih podatkov, svoje pravice do obstoja na obalah jadranskega morja: je-li so bili Slovani prvi tukajšnji prebivalci ali Turki ali Hotentoti ali celo Lahi — zadosti nam je zavest, da se mi res tu nahajamo in, ker ima človek povođ po svetu bivati pravico, imamo jo tudi mi.

Naj si pa boste temu kakor hoče, vsi resnicoljubni zgodovinopisci nam trde, da Slovani tukaj od starodavnih časov žive ter se za svoj obstoj bore. Dobro vemo, da je uprav zgodovina — magistra vitae — in propovednica pravice, ona, ki nam nasprotnim zgodovinopiscem največ opraviti daje, ker noč in dan mislijo in tuhtajo, kako bi jo popačili ter dogodivščino po svoje, na svoj mlin, obrnoli.

Kdor noč — jurare in verba magistri, namreč oni, ki se hoče sam prepričati o kakej stvari, prečno jo veruje, ne hoteč se slepo udati vsemu temu, kar kdo v kakej knjigi verjetno ali neverjetno trdi, gotovo nam pritegne trdeč, da je potem zgodovina sirota, podobna črnemu in nič manj neumnemu zamurcu v frak in rokavice oblečenemu: zamurec je in zamurec ostane, obleči ga kakor hočeš.

Tudi resnica je le jedna in zgodovina mora trditi le resnične, verjetne fakte, koji, suči jih kakor hočeš, razkrivajo vedno le isto resnico. Potem stoprav lahko kakemu dogodku rečemo, namesto resničen — zgodovinski. Mi Slovenci in sploh vsi Slovani

ljubimo resnico, in ljubiti bi jo morali vsi; srce nas boli videčim, kako drugi nam bližnji narodi strogo in barbarsko z nami postopajo, hoteč na vsak način naš broj zmanjšati in naš narod ugnobiti.

Eso prvih njih sredstev v to svrhu je uprav neresnica, laž in potem še le črno sovraštvo. Lažejo ti — kakor pes ki teče — kakor bi rekeli tržaški okoličan; najnedolžnejšo stvarico presukajo in pretvorijo tako lažnjivo in grlo, da iz muhe konja narede. Zgodovina jim je tudi polje, kder sejo svoje presuknene nauke; tudi tu jim je Slovan trn: ne morejo ga trpeti; zato boljše, da se z njim ne bavijo.

Osobito slepo postopajo v tem laški zgodovinarji, kojim smo Slovani nekako španjska vas. Kolikor zgodovino obravnavajočih laških knjig sem bral, v nikakej se obširno ne bere o Slovanih, o njih razmerah in imenitnosti v zgodovini. Vse drugo smo jim, le Slovani ne. In kaj še, ko začnejo po zgodovinskih tipalnicah udrihati nam bližnji in z nami živeči lahonski učenjaki (?) — debele glave — kakor bi jih kdo izmej použnih in nepristranskih pisateljev imenoval! V svojej prepuhlj glavici, polnej naj-črnejšega gnjeva na krotke Slovane, ki v njih bližini žive, jamejo ti delati tako zmes se zgodovinskimi neovržljivimi dogodki, da vse škriplje. Mi smo jim barbarski narod, prišedši iz Azije, imenovali so nas nekdaj Kelte, Slire, Carne itd. mi, da nemamo lastnega jezika, da nas je premalo, da smo reveži na duši in na telesu, brez posestva, brez lastnih tal ter da se moramo ukloniti njih civilizajočej sili.

Se ve — kdor ima škarje in sukno, na prostu voljo mu je dano, rezati kolikor hoče. Na razpolaganje imajo ti Slovanožrci papir in črnilo,

tisk in stavce — lahko jim je pisati in laži trositi, kolikor hočejo in morejo. Imajo v rokah tudi vladanje mesta, v tem mestu obilo somišljenkov in drugih, koje z dobrotami in terorizmom silijo, da z njimi potegnejo; v rokah imajo tudi mestne šole, kojim sami upravo delajo, učitelje nastavlajo in knjige predpisuju: ni čuda torej, da imajo i priliko laži trositi in v javnih učilnicah učiti.

Na posameznosti se nočemo obračati, ker bi nas to predaleč zavleklo. Vendar pa je še mnogo nepristranskih proučevalcev zgodovine, ki niso njih misli, ki ne pritrjujejo slepo njih zaključkom.

Predstaviti smo hoteli te besede temu spisu le zato, da čestiti bralci sprevidijo, kako se ti učenjaki prizadevajo, pobiti verjetne in neovržljive zgodovinske čine, po svoje jih obrnati, na kak način prenarediti, ali v hipoteze spremeniti — ljudstva slovanske krv z drugimi imeni nazivati ter potem razglasiti, da se za gotovo ne ve, katerej narodnosti so pripadala — da le po njih bjejo in jih sramote — sebi pa rešijo čast (?). Hočejo namreč sebe za prve tukajšnje prebivalce razklicati, taječ druge narode.

To vam je narobe svet! Resnica pretvarja se v laž in laž se namesto resnice uči. Kriči se proti zatiranju, sami pa zatirajo in ugonobljajo največ; kriče proti krivici, sami so pa največ krivični proti drugim. Luč, luč, napredek mora prošinjati svet v tem veku — resnica in pravica pa najtiči v kotu; pravičen je, kdor ima moč.

Je-li to taktika, je-li to veda?
(Dalje prih.)

Politični pregled.

Notranje dežele.

Poslanskej zbornici je 14. t. m. vlada predložila proračun, kako je razdeliti iz zaloga za poboljšave določene svote za leto 1886. Na predlog dr. Kronawetra je zbornica izjavila, da so seje nagodbenega odseka javne; potem je izvršila nekoliko dopolnitvenih volitev v odseke ter sklenola, naj se dopusti kazensko postopanje zoper poslanca Sukup zarad prestopka razčlenjenje česti. Potem se je nadaljevala razprava o zakonu za odpisovanje zemljiškega davka. § 1 določa, da se imajo davki odpisati, ako četrtino pridelka pokonča toča, voda ali ogenj, drugič gozdni požar, tretjič mrčes, četrtič slana, suša, moča, mrčes ali mlši. Vpisanih je 12. govornikov. Prvi je govoril Zalinger ter vtemeljeval svoj predlog, naj se štiri vrste omenjenih poškodb uže v prvem odstavku navedo, da bo v tacih primerljajih odpisovanje dolžnost, ne pa ministrica milost. Poslane Czaykovski predloga dostavek k odstavku 4, po katerem bi tudi večja zemljiška posestva uživala dobroto tega zakona. Poslane Lienbacher podpira Zalingerjev predlog, naj se navede »slana« uže v prvem odstavku, ako bi se ta predlog ne sprejel. Vladni zastopnik dvorni svetovalec Mayer pa se temu upira ter pristaje na to, da odpisi nemajo v vseh primerljajih veljati za pravico, ker se na škode jemlje ozir uže pri vredbi zemljiškega davka. Oti govoril posebno zoper poslanca Zalingera in prosi, naj se zakon sprejme brez promemb. Poslane Vitezovič predloga, naj se v četrti odstavku sprejme tudi »burja«. Ko je govorilo še nekoliko poslancev, sprejel se je pri glasovanju po imenih Zalingerjev predlog z 144 glasovi proti 111. Vitezovičev predlog ni našel milosti. — Potem sta poslance Plener in Tomaszeuk prašala vlado, zakaj se je razbilo pogajanje avstrijsko-ogrsko vlade z rumunsko zastran ponovitve trgovinske pogodbe. — Včeraj je bila zopet seja.

V gospoškej zbornici je 17. t. m. nasvetoval knez Revertera, naj vlada kmalu predloži zakon o branilnicah i naj se ta pred-

PODLISTEK.

Málaviká in Agnimitra.

Indijska drama Kalidášova.

Na slovenski jezik prel. dr. Karol Glaser.

(Dalje).

Nipunika.

Mislim, da še hočeš nekaj drugega povedati.

Iravati.

Prav imam; sopruha na sliki hočem pomiriti.

Nipunika.

Zakaj na sliki, zakaj ne njega samega?

Iravati.

Ali je soprug, ki je sreči drugoj dal, bolj od naslikanega.

Nipunika.

Tu le hodi za meno, vladarica.

(Služabnica Dbarinje nastopi).

Služabnica.

Zmaguj, vladarica! Dharini sporoča: Da bi tvoj ugled poveličala, sem Malaviko s prijateljico vred v verige vkovala, če želiš, naznamenim to kralju.

Iravati.

Štori to, Nagariká, kako bi jaz mogla prekositi dobroto vladarice? S tem mi je kazala svojo milost, da je služabnica kazovala; kdo drugi kakor ona me osreči s to naklonjenostjo?

Služabnica.

Tako hočem poročati. (Odide).

Nipunika (bodeč sem ter tje).

Tukaj pred durmi vodne hiše leži častni Gantama, kakor bik na javnem trgu».

Iravati.

Oh, nesreča! morde je nekaj strupaše v njem ostalo?

Nipunika.

Obraz mu kaže zdravo barvo; saj ga je Dhruvasiddhi ozdravil; nis tedaj treba batiti.

Vidušaka (v spanju govor).

Gospica Malavika — —

Nipunika.

Si slišala? Ta požrešnež, ki vedno le o jedilih govor, je ves čas napolnjeval svoj trebuh z darilnimi pogačami in sanja zdaj o Malaviki.

Vidušaka.

Izpodrini Iravatio.

Nipunika.

To pa je vendar odveč. Brahmanškemu fantalinu, ki se kač boji, hočem z njegovo lastno zakriviljeno palico nekoliko jih naloziti.

Iravati.

Ta hudobnež pa tudi zasuži, da ga kača piči.

(Nipunika vrže palico na Vidušaka).

*) Ob ženitvanju in drugih prilikah Indi radi dajo prostot bikom, ki se potem po trgih in ulicah vlačijo sem ter tje. To je Indom zaslužno delo. Büthlingk, Indische Sprüche št. 1475.

Vidušaka (nagloma se zbudivši).

Oh in joj! kača je padla na me.

Kralj (pristopivši).

Prijatelj, ne boj se, ne.

Málaviká (za njim stopajoč).

Ne idi tako hitro ven, on pravi, da je kača tu.

Iravati.

Kaj vidim? Tudi soprog hiti sem?

Vidušaka (smehljaje se).

To je samo palica; to uže vidim, da je ta strah kazen za to, da sem kače razčalil, ko sem se ketakovim trnjem zboldel in povedal, da so me kače piknile.

Bakulávaliká (naglo nastopi).

Ne hodi dalje gospod! Tukaj le nekaj leži, kar je kači podobno.

Iravati (naglo se kralju bližaje).

Ker sta se po dnevu sešla, sta gotovo priliko imela, da sta brez ovir svoje želje izpolnila?

(Vsi se prestrašijo, Iravatio zapazivši).

Kralj.

Na taki način me še nisi pozdravila.

Iravati.

Zdaj si svojo obljubo vendar izpolnila.

Bakulávalika.

All se po žabjem reglanju da gospod nebes motiti, da ne bi razveselil zemlje z deževdeljem?

Vidušaka.

Ne ravnaj tako. Samo vsled tega, da te je kralj videl, je pozabil, da si odbila n-egovo pokoro.

Iravati.

Kaj mi je storiti, da si sem jezna?

Kralj.

Nikdár ti ne pristoja jeza brez Povoda, draga; zakaj se ti obraz Brez vzroka je nakremžil prav jezno? Kakó le zatemniti more se Presvetla luna v črni noči kdaj, Če meju solnečem in zemljo stoji?

Iravati.

Zarés brez povoda; prav imam, če tako govoris. Če bi se še jezila, da druge to dobé, kar se mene dohaja, potem zaslžim posmehovanje.

Kralj.

Ti krivo sodiš, kraljica; v istini ne vidim povoda, da se jeziš; kajti: Če se služinčad tudi pregrasi, Ne vrzi v ječo je na praznike; Izpuštil sem tedaj ti deklici, Prišli ste, da se mi zahvalite.

Iravati.

Nipunika! Sporoči kraljici. Znam two dvojezičnost.

Nipunika.

Dobro. (Odide).

Vidušaka (za se).

Nesreča se je pripetila; golobicu, ki je ušla sponam, je mački prišla pred oči.

Nipunika (nastopi).

Vladarica! Madhavika, katero sem slučajno srečala, mi je pripovedovala kako reči stope. (Pove Iravati nekaj na ubo).

Iravati (za se).

loga Izroči odseku devet udov. Pri dodatnih kreditih za zidanje dveh posilnih delavnic naglašala sta knez Revertera in grof Leon Thun potrebo verskega izobraževanja v tachih zavodih; ministerski načelnik grof Taaffe je odgovoril, da se bo vlada na to opazko ozirala in da vse storit, da bo odgojevanje na teh zavodih pravstveno in versko. Potem je zbornica izvolila 15 udov v komisijo za črno vojsko.

V carinskem odseku je 14 t. m. dvorni svetovalec Schenck zagotovil, da se dovrši osnova o predruženosti carinskega reda, ko se sprejmo nagodbene predloge. Otdelkni svetovalec Pusswald pa je naznani, da je bilo pogjanje z Rumunsko o ponovitvi trgovinske pogodbe brezvsečno. 15. t. m. pa je Pusswald v tem odseku izjavil, da ni res, kar so nekateri člani traill, da so političke zadave krive, da se je pogjanje z Rumunijo pretrgalo; političke zadave Avstrijsko-češke z rumunsko vlado so prijatelejske, in na obeh straneh je dobra volja, da se obvarujejo skalitve. Potem je carinski oisek začel razpravljati carinsko novelo.

Nagodbeni odsek poslanske zbornice se je 17. t. m. na predlog poslanca Bilinskega razdelil v tri pododseke za predlogo davka na cuker, za carinsko in trgovinsko zvezo in za bankno predlogo ter so bili izvoljeni za načelnike teh podoisekov Kinsky, Czartoryski in Rieger, za namestnika pa Plener, Chlumecky in Sturm.

Za ogerskega pravosodnega ministra je bil imenovan Fabiny.

V ogerskej poslanke zbornici je zadnje dni jako viharno; 14. t. m. se je začela razprava o presezanju proračunov za zadnjih let in o dodatnih kreditih za skupne zadave. Opozicija se hudo zaletava v vlado, a na vse zadnje zbornica skoraj brez dvombe zatisne oči ter se zadovoli z vladinimi obeti, da vprighthodne ne bode več tachih preskočov.

17. t. m. posvetovala se je o Istočnem prelogu, glede uvedbe borsnega davka ter po daljšej razpravi sprejela predlog, da je bo-sui davek opravičen, vendar pa je dolično osnovo zavrgla, ker ni časnu prihorno. Viad pa se je naročilo, naj se peči s tem prasjanjem ter naj o svojem času predloži dolično osnovo.

Vznanje dežele.

Grška se je začela umikati; prerazgreti vojni duh se je mladim Hencem naglo ohladil, ko so se grške luke zaprle, in ko so spredeli, da se je batil škode. — Kralj je sklical državni zbor, ki se ima danes odpreti; vojaški poveljniki na mejo potujočih krdel so dobili ukaz, naj ustavijo daljo hojo. Francoski poslanec je zapustil Atene, ruski se pa iz Livadije zopet tja vrnil. Iz Krete se poroča, da je dopisnik časnika «Times» Steelman, ki je bil vpletjen v Kretenski upor v letu 1866, skušil Kretančane pridobiti za Angleško ter jih svaril pred rusko politiko in združitvijo z Grško. Ali Kretenčani ga niso hoteli slušati ter so mu odgovorili, da Angležem nič več ne zaupajo, kar so se polastili Ciprosa.

Vidušaka.

Če bi j z smel samo edno modro besedo tukaj ziniti, bi se gospod ne obotavljai toliko.

Kralj.

Kako se morem iz te sitne zadrege rešiti?

Vratarica (naglo nastopivši).

Kralj! ko je kraljičina Vasulakšmi igraje se za žogo letela, joje rujava (žolta) mrkvavčka zelo prestrašila; zdaj sedi na kraljičinem krilu in se od strahu trese kakor šiba na vodi in ne more besedice ziniti.

Kralj.

To je hudo.

Irávati.

Hiti, gospod, jo tolažiti, dajej ne bode huje.

Kralj.

Jaz jo uže spravim do zavesti.

Vidušaka.

Dobro si jo pogodila, žolta mrkvavčka, dobro. Ti si rešila svojo stranko. (Kralj, Vidušaka, Irávati, Nipunka in vratarica odišejo).

*) Ravno tako se tudi kralj ne briga za to, kar me želimo, in stori, kar mu je dragoo; nai tedaj ne zadebo nobena krivda.

(Dalje prih.)

Poročilo do 16. t. m.: Skiatoski ribiči so hoteli skoz blokado predreti, a proganjala jih je neka avstrijska torpednica. Ribiči pa so imeli dinamitne patronne ter so jih rabili zoper torpednico, katera je vselej tega proganjanje opustila. Skiatoski župan je brzojavil v Volo, da se boji, da Avstričci zaplenijo velike, za grško vojno brodovje namenjene premogove zaloge v Skiatosu. Nek angleški parnik je bil najet, da prepelje grške poslanke iz Sire, Evbeje in Vola in Atene. Na otoku Spizze manjka živeža.

Italijanski minister Grimaldi je pri volitvenem banketu v Katanzari izjavil, da vlada Masavo obdrži ter pristavlja, da zdaj ni ugoden čas, da bi se Italija maščevala za humor Porrove ekspedicije, ker utegne vse svoje moći potrebovati za varstvo največjih svojih interesov v Evropi. To diši po nekakej pretnji.

Španjska kraljica je 17. t. m. porodila sina.

DOPISI.

Iz tržaške okolice 13. maja. Zakaj imamo mi Okoličani tako malo intelligence, to se je už večkrat pršalo, ali da bi se to prasjanje, tudi temeljito razpravljajo, to mi se danes ni znano. (Pač je bila uža razprava o tem v Edinosti od leta 1881 in 1884. Ur.) Dovolite mi, dragi čitalci! »Edinost«, da si upam malo to zadavo razložiti in Vam nekoliko besedi na srce položiti.

Naša okolica, ki šteje 6 okrajev in 15 vasi ter nekoliko predmetij, ona je v vsem tem času, kar se zaveda svojega rodu, zelo malo intelligence dala slovenskemu svetu. Le sem in tja se nahaja kak gospod, pa Še ti radi pozabijo svoj rod in zgreši pot, ter zbeže v tabor nasprotnikov. (Dokaz feldpater, dr. Ferluga in drugi). Na pol omikanj ljudi imamo sicer proveč, a ti so pa v večini slabši, od onih, ki niso nikjer blač trgali po solah in ki niso nikdar drugam zahajali, ter se učili tega ali onega predmeta. To so naši kmetje, ki se v lepe suknje oblačijo, glave po konci nosijo, in ne premisljujejo, kdo so. Takim ljudem mi ne moremo in ne smemo zupati, ker včasih smrde po »Cikorije«. Naštrevati nečem teh po vsej okolici raztreni puhloglavcev, ker našim okoličanom so predobro znani. Tem na pol omikanim, ki so svoje starše mnogo novecev stali, ni za drugo mar, nego za trebuh.

Kaj njim mar narod, kaj skrb naroda, kaj težnje njegove! Teh ljudi se treba ogibati in podkadiči se jim mora s enjami. —

Ostat moram pri svojej zadači, ker posegel sem uža predalec v drugo snov. Da bodo mi več intelligence, treba, da našo nadarjeno mladino više izbražimo. Nihče v tržaškej okolici, osobito v spodnjem ne more ugovarjati, da šole odveč stanejo. To ni res, uprav okoličanu je lepa prilika dana, da z majhnimi denarji izhaja. Na državnej gimnaziji je mnogo ustanov za pridne dijake iz Trsta, kaj, ali menite, da okoličan nema pravice do teh ustanov, vsaj je Tržačan. Če je pa marljiv, lehko sam potezen, ko pride v višje razrede, skrib za se s poučevanjem družih. O nezmožnosti, da bi jih ne mogli vzdržavati, ni govor. To so le prazne besede, ki nemajo nikake veljave.

Sole tako blizo in mi imamo tako malo intelligence! Ali ni to sramotno za nas? Odgovorite mi, ako ni! Vi rajši videte, da se uči vaš deček zidarstva, kamenosestva in drugih težavnih del, kakov pa da bi ga poslali v šolo, da bi vam na laži način pomogel. Ali ne privoščite svojim otrokom košček lahkega kruha. Dela naj, to ja vaš cel odgovor, vsaj tuji jaz de lam! Dobro, ali vedeti morete, da je boljši kruhek, meso in kozarec dobrega vina povzeti v sobi, nego pa kos črnega kruha, malo mrzle polente, fižola in zelja tam kde v kakej veži ali portonu. Vi ste pač temu vajeni, vendar treba vse tiste navade opustiti, ki ne kažejo napredka. Ves dan po solnci peči se in po kamenji valjati se, to ni dobro. S tem pa ne mislim reči, da bi morali iti vsi v šolo. Ali vendar bolj nadarenim dečkom bi pa vendar botje bilo, nego da bi ves dan malovarili in kamenje tesali.

Koliko sinov bi vam potem lehko pomoglo, tako, da bi se tudi vam starišem na stare dni bolje godilo. Le premislite malo te besede in gotovo mi pritrde.

V nekaterih vseh imamo vsaj nekaj intelligence, ali druge so pa popolnoma zaostale. Zakaj to? ker se gospodje, ki imajo deco v rokah, premalo brigajo. Gg. učitelji in duhovniki, naj bi starišem to stvar natanko razložili ter priporočili dečke rodujubom v Trstu.

Mi okoličani pa ne bodo nikdar napredovali, ako si ne vzgojimo intelligence. Treba nam dobrati in vzhledih uradnikov, ki bodo naše težnje dobro poznali ter cenili, kakor rojeni Slovenci, naš jezik. Lah-

se nam na ljubo ne uči slovenski, in mi pogledite, imamo pa v vsej okolici tudi laščino kot predmet v šolah. —

Zakaj se moramo mi učiti tujšine na našej zemlji? Zato ker smo v resnic postali tuji na našej zemlji. Mesto se vse v okolico in vsak dan zgubljamo svoje tla. Ali vas nične boli srce, okoččani, ko vidite in ste prepričani, da prej ali silej postanemo popolnom Italijani, ker ako se z vso silo ne upremo moramo propasti, in kaj bode potem z Slovenci v Trstu? Tudi oni se potope v valovih italijanov, tudi njim, kakor nam, spokopavajo tla in pademo kakor pošteni borile, z našimi občinami. Pomoči moramo njim in nam samim. To pomočamo le na poti omike in napredku. Mi bi tudi, ako bi se italijanska sila spravila na naše brate v Trstu, bili z našimi pestimi pripravljeni jih braniti do zadnjega, ali bolje je, da ne pride tako daleč, ampak da bodo mi, kakor sem prej omenil, na podlagi omike imponirali našemu nasprotniku.

Labi so nam vzeli našo svobodo s tem, da so nam uničili domaci bataljon, s tem so nam vzeli našo prekrasno narodno običko in zatrli duha, ki je nas ločil od Tržačanov, prav za prav Lahonov. Kdo izmej starejših se ne spominja leta 1868 in 1869, ko so morali naši ubogi delalci da so se živjenje oteči, bežati pred surovimi težki, ki so bili podplačani. Ko bi bili mi prej skrbeli, da bi bili mestu več naše intelligence dali, ne bi bilo prišlo do tega, ker bi nas bila ona zagovarjala. Nismo imeli nikogar, ki bi nas bil branil. Bili smo ko ove brez pastirja. Vlada, ki je bila ondaj nam zelo nepravična, pomogla je, da smo mi zgubili stare pravice, ter da se je pijavka italijanska pričela bolj vjedati v našo okolico.

Upam, da moje iz domoljubnega srca prihajajoče besede ne bodo brezvsečne, ampak, da pomorejo odpreti oči marsikojem kратkovidnemu očetu, da sebi in svojih deci pripravi boljšo bodočnost.

Iz Gorice

15. maja. (Zanimiva potorna obravnavo. — Zanimiva dogodba). — Naše mesto je bilo zadnje dni vse na nogah, z velikim zanimovanjem je pričakovalo končne neke drame, ki se je, da Bog da, včeraj za vselej končala tukaj pred porotno sodbo. Poročili ste v »Edinosti« uže v svojem času, da je grof Savorgnan 26. februarja t. l. v tukajšnji gostilnici pri »treh kronah« z revolverjem avakrat ustrelil na svojo nezvesto ženo, in enolikokrat na nje hotumca oženjenega dr. Matiussija. Zarad tega napada je včeraj stal grof Savorgnan pred poroto. Obrajanava je bila zelo zanimiva, zato menda bračev ne budem dolgočasil, ako glavne stvari iz nje posnamen.

Grof Savorgnan se je pred petimi leti poročil z bogato grofico Silvijo Favetti iz Turina, prinesla mu je nad 100.000 frankov dote, iz katere se je izplačalo 40.000 frankov grofovih dolgov. V začetku je bil zakon srečen, pozneje pa se je grofica začela preveč pečati z sosedom savorgnanskim grajskim, grajskakom dr. Matiussijem, ki je bil od mladosti grof prijatelj. Ljubljansko leto je grof prvikrat na sled prisel, da je prijateljstvo mej njegovo ženo in omenjenim grajskakom prserno. Sla je namreč zoper izrečno voljo svojega soproga, z Matiussijem v Videm, poi prevezlo, da kupi neko obleko, in vrnila se še le, ko sta minila dva meseca. Grof je svojega soproga zabodočil, a sprava ni trajala dolgo; k malu potem je dobil v roke neko pismo dr. Matiussija, katerega vsebina je njegovo čast jako razčilila. Soproga je sicer tajila, a grof je zapustil svojo grajsčino ter uvedel korake za ločitev od soproga. K malu po vrnitvi na grajsčino pa je zapazil, da se njegova soproga pripravila k odpotovanju in ko je svojo družino vprašal, kam misli o ipotovati grofica, dobil je odgovor, da v Turin. Ko je drugi dan odpotovala soproga, odpravil se je za njo in prišel v Videm, zapazil je na železnični prtljago svoje soproge z napisom »Gorica«, a ne »Turina«. Sum je tedaj tudi njega gnal v Gorico, kamor je prišel 25. februarja zvečer in prenoblil pri »treh kronah«. Ob enajstih zvečer, ko je bil uže v postelji, zdelo se mu je, da sliši zunaj na hoaniku Matiussijev glas; vsled tega je bil vso noč jako nemiren, a drugo jutro se je bolj umiril in mislil, da ga je prevroča domišljija zapeljala. Zapustil je gostilnico ter se napotil proti železniški postaji, a mej potjo ga sreča kočija, v kateri je zapazil dr. Matiussija. Vrne se toraj naglo k »treh kronam« in prša, ali tam stanuje dr. Matiussi z neko gospo. Ko se mu je to potrdilo, šel je grof v naznačeno sobo ter večkrat na vrata potkal; ker se nikdo ni oglasil, odprl je vrata ter našel svojo ženo v postelji. Na pršanje, ali je v sobi prenočila sama, pritrnila je ona temu, on pa je odgovoril: Bomo uži videli. Na to je ona vstala, da se obleče. V tem hipo pa je grof zapazil v sobi tudi Matiussijev prtljago in zdaj je stopil tudi Matiussi v sobo. A ko je ugledal grofa, naglo je pogebnol, grof pa je potegnol revolver, dva krat za njim ustrelil ter ga na pleči nehudo ranil. Grofica pa je začela na so-

binem pragu kričati, in zdaj je grof tudi nanjo dvakrat sprožil, zmečkal jej mezinec desne roke ter jo na desnej strani prslabko ranil. Zarad tega dejanja je bil grof zatožen hudodelstva poskušenega umora in je stal včeraj pred porotniki. Obravnavo je vodil okr. sodišča načelnik Sbisa, tožitelj je bil drž. pravnik Canevari, zagovornik dr. Pajer. Tožba se je prečitala, potem se je pripeljal zatoženi, ki je z solzanimi očmi odgovarjal. Zuhšale so se priče, povabljeni so bile štiri osobe, mej temi tudi dr. Mainassi, katerega pa k obravnavi ni bilo. Dr. Fontana iz Milana hvali zatoženca, pravi, da je ljudomil in poln ljubezni, da nires, kar se mu je očitalo, da bi bil zavajjal premoženje svoje žene. Hišina pričetnih kronah je izrekla, da je Matiussi z grofico v enej in istej sobi prenoscil in da Matiussija-jeva trditev ni resnična. Smeh je mej poslušalci izbuditil Matiussijev izrek, da je zato iz sobe pogebnol, da grof obvaruje že razčiljenega soproga. Sodniška zdravnica Kerševani in Luzzatto sti na prašanje, ali Savorgnan pri svojem početju ni imel v oblasti svojih čutov, temu pritrdirlo, ker uže ljubosumnost je blaznost, katera ga je v polnej moči počudila, ko je ugledal zapeljivo svoje žene.

Porotnikom so se dala ta-le pršanja: 1. Je li zatoženi na jutro 26. februarja v gostilnici k »treh kronam« z namenom svoje soproga, grofico Silvijo Savorgnan umoril, dvakrat vanjo ustrelil ter jo enkrat teško in enkrat lehko ranil? 2. (Če se prvo pršanje zanika). Je li zatoženi na svojo ženo, ne z namenom, da bi jo umoril, ampak z drugim hudobnim namenom, dvakrat z revolverjem ustrelil ter jo enkrat teško in enkrat lehko ranil?

(3. in 4. pršanje sti enaki prvemu in-družemu, stavljeni glede dr. Matiussija).

5. (Ako se katero prejšnjih pršanj potrdi). Ali je zatoženi dejanje storil v dušnji zločenosti, da ni vedel, kaj je delal?

6. Je li prišel zatoženi v to mesto z revolverjem, da ni bil k temu prisiljen zarad varstva preteče nevarnosti?

Potem je državni pravnik Canevari razvijal zatožbo, zagovornik Pajer pa ga je izvrstno zagovarjal, kazal posebno bliščobo in sijajnost Savorgnanske hiše, ki bledi vsled političnih prevarov, pa je obdržala distost svojega grba, neoskrunjenočnost svojega imena. Tudi zatoženi je prav Savorgnan, navzet z duhom očetov, plenil v pravem, najlepšem pomenu besede, poštenjak, značaj brez madeža. Potem je govornik ganljivo slikal srečo, katero je našel zatoženi v svoji ženi, ki mu je podarila hčer, i nesrečo, v katero ga je pahnola njeni nezvestoba. — Škoja, da mi čas ne dopušča prihodič

banke v Trstu. — Čestitamo in želimo vso srečo mladima parom!

† Prejšnji poštni vodja za Primorsko in Kranjsko pl. g. Lama umrl je v ponedeljek v Piačah pri sv. Krizu na Vipavskem; pogreb je bil danes zjutraj.

Tržaški mestni zastop bo imel jutri na večer sejo; na donevnu redu je tudi šola za Gropado.

Francoska vojna ladija Inphigente pod poveljništvo Besnarda, z 8 kanoni in posadko 500 mož prišla je v pondeljek opouline pred Trster se tukaj zakotvila. Na tej ladiji so sami mornarški učenci, lepi, omikani mladenci.

Lloydov parnik Timao se je minoli teden pri otoku Lemnos na plitvo zarli; kriva te je nezgoil je bila gosta negla.

Potrjeni deželnini zakon. Cesar je potrdil od kranjskega deželnega zborna v zadnjem zasedanju skleneni zakon, vendar katerega bodo dobivali voditelji enorazrednih ljudskih šol službene doklade.

O bolezni pelagre. Minister za bogočasje in poduh je postal asistenta na medicinskej kliniki dvornega poslanca Bambergerja, dr. Edmundu Neusser v Gorico, da znanstveno preiše bistvo bolezni pelagre. Znano je, da je grof Coronini to stvar v državnem zboru sprožil.

Starin bankovcev po 50 gd. Izdanji 25. avgusta 1866. op. 1. juniju t. l. počeni ne bodo več jemale državne blagajnice za zameno, ampak le še na zahtevanje strank c. k. osrednja blagajnica na Dunaju in vse glavne deželne danarnice.

Odbor podružnice sv. Cirila in Metoda vabi s tem narodnjake vsih stanov, da pridno pristopajo k podružnici, katere občni zbor bodo v kratkem. Oglasiti se je pri tajniku v delalskem podpornem družtvu.

Razpisane službe pri carinskih uradilih na Primorskem. Tri službe višjih oficijalov in carinskih oskrbnikov devetega razreda, oficijalov in voditeljev carinskih uradov desetega razreda, asistentov carinskih uradov, carinjarjev in kontrolnih asistentov enajstega razreda. Prošnje se imajo vložiti v treh tednih pri načelnosti c. k. finančnega vodstva v Trstu. — Pri tržaškem mestnem magistratu, in sicer pri anagrafičnem uradu, služba uradnika s plačjo 900 gld. in stanovnino 200 gld. Prošnje se imajo vložiti do konca maja pri mestnem magistratu. Razpisane službe davkovskega višjega nadzornika, oziroma davkovskega nadzornika za Primorsko s plačjo osmoga, oziroma devetega razreda. Prošnje se imajo vložiti v štirih tednih pri finančnem vodstvu v Trstu.

Vernim Katoličanom na znanje! Dne 24. maja obhajamo god sv. Servula (sv. Socerba), mučenika in patrona tržaškega mesta z okolico. Zaradi tega je katolička družba v Trstu po dopuščenju določnih oblastnih sklenila napraviti dan poprej, to je: V nedeljo, 23. maja veliko procesijo za sv. leto v Dolino. Verni ki se želi udeležiti te procesije, naj se zberejo tisto nedeljo zdaj v stolnej cerkvi sv. Justa. Tam bodo mogli moliti pred altarjem sv. Servula, truplo tega svetnika bo izpostavljen. Ob 4 in pol bode sv. maša, in po maši se začne procesija. Pri sv. Jakobu pojde procesija po cerkvi in od tod naravnost proti Dolinu. Pri sv. Jakobu in v Dolini morajo vsi verni skoz cerkev, in po cerkvi grede naj moli vsak za se 5 Očenašev, Češčena si Marija in Čast Bogu, po namenu sv. Očeta. Namesto šestkratnega obiskovanja cerkev bo zadostovala ta procesija za sv. leto, kakor so milosti. g. škof dopustili, da se le še popred ali kasneji opravijo druga dela, ki so predpisane za odpustek sv. leta. Ko vsi verni pojdejo skoz dolinsko cerkev, razide se procesija. Po procesiji bo v Dolini ena ali več sv. maš, tako da bo mogel vsak svojo nedeljsko dolžnost spolci. Za tiste, kateri bi želeli obiskati slovenco jamo sv. Socerba nad Dolino, napravi se druga procesija po sv. maši. Ako bi zarad slabega vremena procesije ne bilo 23. maja, bode pa 14 dni kasneje, to je v nedeljo 6. junija. Vodstvo katoličke cruze.

Tržaške novosti:

Nesreča. Ponesrečil je soper na delu pri hrpejski železnici delavsc Mihal Kozjak iz Kranja, — 16letnega unutarja Henrika Fetko je nekdo z viljami nevarno ranil. — 25letni fakin Jožef Živc je bil pa v prepiru z drugim fakinom nevarno ranjen; prav enaka se je zgodila tudi Mateju Budin-u, mizarju. — 92letni Josip Ilinič je bil včeraj na molu sv. Karola, stal je tako, da ko mu je nakrat prišla omotica, je kar naravnost padel v more, ali mornarji so ga izvlekli in peljali v bolnico. — V tepežu je bil tudi močno ranjen vratar Jakob Hfer. — 17 letni dečko Rudolf Miglioranz se je po nesreči z revolverjem vstreli v levo sence in precej mrtve ostal. Deček ni imel ne očeta ne matere, skrelj je zanj njega starci oče znani slovenski urar g. Jožef Bežek, vlovec. Pustil je fanta doma v družbi nekega Marenčiča, 16letnega mizarja iz Gorice, ki je prišel v Trst dela iskat. Mali deček je s pomočjo zadnjega odpril neko miznico, katera je bila zaprta z umetno ključavnico,

v miznici je bil mej drugim nabasan revolver, katerega dečko prime v roke, ali komaj ga prime, už poči in dečku gre krogla skoz in skoz glavo. Goričan pa je v strahu zbežil, in ga ne morejo več najti.

Samomor. 54letni trgovski agent Karol Velikonja se je v svojem stanovanju pred sinoco z revolverjem vstreli; ostal je precej mrtve. — Trpel je uže več časa na nekej nezdravljivi bolezni.

Ljudska veselica pri Lovcu ustanovljena po rajnemu Rivoltelli, bude v nedeljo precej po popoldanski božjaj služb. Poprij ples pred vilo Revoitella, potem pa boje mestni župan delil darove mej ujnjspretnejše plesike.

Policijsko. V ulici Amalia je policija zopet prisila na sled nekej sleparji z čudeži; neka ženska po imenu Kerpan iz Gorice je tam v nekej sobi kazala podobo M. B., katera da je ona in ista, ki se je bila prikaza na Pliskovci; ker je ljudstvo preveden zahajalo v ono sobo, je policija podobo zaplenila in Kerpan se bude morala zagovarjati pred sodnijo. Fakina Franca B., rojenega Ljubljana, so aretirali v momentu, ko je nekemu delalu z žepa potegnil uro vredno 16. gld. Meštarja Jožefa P., rodoma Čeponca so zaprli, ker je gostilničarju Pertotu v Rojanu konja v hlevu zakijal, in to da se je maševal, ker P. ni hotel prodati konja po istej ceni, kakor je hotel poredni meštar. 26letnega natačaja Ivana C. so zaprli, ker je razgrajal in svojega gospodarja napadel.

Izpred porotne sodnije. V soboto se je izvršila v Trstu porotna obravnavava proti tistem Maksimilijana Fegec, u. kateri je strejal za svojo ljubico Ano Mařič in jo tudi ranil, potem pa strejal tudi v samega sebe dvakrat z namenom, da se umori. — Od tistega časa je uže par mesecov, ozdravila sta oba in Fegec se je menila tuji uže nekoliko obladila fantizija. Državni pravnik ga je tožil za težko ranjene in za poskus umora. — Porotniki pa so izrekli, da Fegec ni vedel kaj deli, ko je strejal in so ga torej spoznali ne krivega enega in drugatega zločinstva; ali sodniki so ga spoznali krivega prestopku, ker je brez dovoljenja nosil orožje, in zato so ga obsodili na 7 dni zapora. —

V ponedeljek pa je bil obsojen 30letni fakin Nikolaj Forlani, na 6 let ječe zaradi tativine, izvršene v družbi dveh drugih tavor uže 12 februarja 1884.

Trgovca in peka Franc Cigoj rojen v Ajdovščini pred 42 leti in Blaž Milovac Čalet, mož, roj. v Drnišu v Dalmaciji sta skupaj sleparila druge trgovce s tem, da sta nakupovala blaga na tisoče, blago prodala, pa mesto, da bi ga plačala, sta napovedala faliment. Ali mlinc v Stražicah, ki je zgubil več sveto, je zavohal sleparijo in sleparja obo predal sodnji. Porotniki so obo spoznali kriva sleparje in je bil obsojen Milovac na 5, Cigoj pa na 3 leta. — Milovac je uže mnogo let na tak način spolil svet.

100 gold. dose. ustanova Marko Casurhachi, dobi katoličko v Trstu ali okolici rojeno pošteno dekle, katero se bode še letos omogožilo. Prošnje na urad biše ubogih do konca junija.

Konfiskovan telegram. Nekateri Hrvati so včeraj iz Trsta telegr. čestitali Starčeviku, ker je prišel iz zapora. Dotični telegram pa je bil v Zagrebu zapisan.

Za pogorelice v Stry-u nabirajo darove vse politične gospiske na Primorskem in enako se bodo darovi nabirali tudi v vseh cerkvah. — Rojaki, dajte, kar morete, nesrečnim pogorelcem!

Bračno društvo v Batujah poleg Černice je odložilo slovensko besedo za pribordanje nedeljo, dne 28. t. m., kateri dan se bode vršila pri vsakem vremenu.

Odbor.

Iz Sežane dne 16. t. m. nam pišejo. V soboto nam je teča vzela vse nade na vinsko tetino, moj Sežano in Povirje pa tja proti Divači j. vse pobila; zarod na trtar je popolnoma uničen, strašno je videti to nesrečo. Ubogi mi Kraščevci smo vsako leto teperni, in kakor se vidi ni to še zadnja božja šiba, temperaturne razmere so tak, da se je batil še večkrat kaj tacega in tudi slane.

Iz Vojsčice na Krasu nam pišejo dne 16. t. m.: Tužno vest vam moram danas naznani, da je 15. t. m. ob 3 i pol točka, ali prav za prav gosta sodra ves zarod na trtar pokončila; cele tri četrt ure se je to ledeno zrno vstopalo na uboge trte, pred cerkvijo sem meril točo, bila je pol čevlja visoka. Poglaviti pridelek je popolnoma uničen, Vojsčica se ne boji več peronospere.

Od smrti vstal. Iz Perugije se piše: Pred nekaj dnevi je bil poklican dr. Cantini k tukajšnjemu trgovcu Antoniju Zuccaccinu, kateremu je nanagloma silno prišlo. Prišedši dr. v trgovčevi hiši, našel je njegovo obitelj jokajočo in stopivši k postelji, izjavil je, da je trgovca kapila zaletela in usmrtila. Mrlja so prenesle v mrtvaniščo. Po noči pa se je zbudil in močno pozvonil, ker je imel na roci prizvanico v vrvico k zvonu. Čuvaj je prišel ter odpeljal trgovca v župnikovo stanovanje.

Tam je ostal 24 ur, da se je popolnem okreplil, potem ni šel naravnost domu, ampak najel kočjo, peljal se v stanovanje dr. Cantinija, ki ga je preplašeno gledal, in prej se je ta mogel razbrati, dobro ga je trgovec naškal.

Ljubezen mej labudi. Mesec in marec, ko se je začelo tajati, videli so blizu postaje Kubinka, na železnici Moskva-Brest, dva divja labuda, ki sta se spustila na neznamrlo mesto nečega majhna jezera. Tu so ju opazili kmetje in takoj začeli loviti ubogi živali. Labudka je bila smrtno ranjena; zvesti labu i pa ni plaho pobegnil, ampak skušal z vso močjo labulko dalje po ledu vleč, da jo lovcem omre. Ali labud je kmalu opšal; tudi so se kmetje uže približili ranjene babici. Labud, to viteč, vzdigne se v zrak precej visoko, stisne peruti k sebi, vtakne glavo pod nje ter pada na led poleg labudke, kjer mrtve obliež. Lovci so sicer uplenili obe ptici, ali toliko ljubezen jih je tako ganola, da so jim solze oči zalile.

Razmišljen profesor. Znano je, da so ljudje, ki se mnogo pečijo s znanostmi, posebno po nekateri profesorji, radi zelo razmišljeni, in da se jim vsled tega večkrat kaj čudnega pripeti. Tak moč je profesor medicine H. na nemškem vseučilišči v G. Neko poletno jutro je sedel pri pisnej mizi ter se babil z neko znanstveno razpravo, ko stopil v njegovo izbo hišina, rekoč: »Gospo so mi ukazali, naj pometem gospoda profesorja izhov. Učeni mož vstane mrmarje, ni si upal ugovarjati, ker je uže dobro skušil, da se s ženami ni šaliti. Sklenil je, ker je bilo še zgodaj, iti na daljši sprehod, potem pa obiskat svoje bolnike. Vzame toraj klobuk s čeveka in palico pod pazuh ter odide. Po glavu mu se vedno roji na poli dovršena učena razprava in s palico maha okoli sebe, kakor je to imel navado. Kar naglo pa ga iz zamišljena zbudi velik krohot, ki pa po neha, ko se okolu sebe ozre, ali opazil je vendar, da ga srečavajoči ljudje gledajo, postavajo, ali hitro mimo lete ter si ustane maše. »Čudni ljudji! — mrmarja ter dalje gre, ker ne opazi nobene posebne reči na alicah. »Gospod profesor, gospo i profesor je zlaj nekdo za njim zaklje. — Nu kaj pa je tako posebnega? — Obrne s. t. r. zaleda necega trgovca, katerega je nekaj džadril; — »menim, da ste zdravi. — »Da, zdrav sem, ali — ali — gospod profesor — kaj — kaj pa imate pod pazuh?« Razmišljeni profesor pogleda in izvleče izpod pazuhe — metijo. Čudno se mu obraz spremeni. — »Strela božja! Od tod je vse to? Nu — pristavi dobrošreno ter se naglo uda v svojo usodo — nova je še, tu jo imate, pošlite jo mojej ženi, s palico vendar dekle ne bo moglo pomestiti.«

Književnost. *Umetno ribarstvo;* spisal Ivan Franke, tiskala in založila Ig. pl. Kleinmayrjeva in Fed. Bambergova tiskarna v Ljubljani. To je naslov najnovješje lično tiskane knjize, prve o tej stroki v našem jeziku, ki ima namen podučiti, kako se ima ravnat v napravi umetnega ribarstva, one ki bi ribi umetno hoteli gojiti. Knjižica pisana je v jasinem in lepem jeziku in gotovo nam bude v potrebnih krovih. Knjižica ima mnogo primernih voda, ki bi bile pripravne za najboljša plemena rib. Pridoručamo jo gorko vsem onim, ki bi se hoteli v tej stroki kaj podučiti.

Zlatorog, planinska pravljica, spisal Rudolf Baumbach, z dovoljenjem pisateljev in založnikov preložil Anton Funtek, v Ljubljani založila in tiskala Ig. Kleinmayr in Bamberg 1886. — Jeden prvih pesnikov nemških Rudolf Baumbach, kavadar v Trstu živi, izdal je pred nekaj leti knjigo »Zlatorog«, katera je povsem Nemškem veliko pozornost vzbudila, kajti Baumbach je dal v svoji knjigi prelepje pravljice, katera se še dandanes pripoveduje moj narodu na Koroškem, Gorjancem, posebno pa v Gorjanskih gorah prekrasno umetljivo dovršeno obliko. Stem je Baumbach Nemcem pokazal bujnost fantazije v našem narodu, ali ob enem morda svojo pesniško čelo z najlepšo latoviko ovil. — Gosp. prelagatelj je to pesniško delo tako dobro poslovenil, da mu moramo z veseljem čestitati. Uže davno nismo nobene knjige iz rok cali s tako zadovoljnostjo, kakor to in veselit nas, da imamo v gosp. Funtekovo tako izvrstnega poznavatelja našega jezika. Oblika knjige je krasna, tako lepo tiskana in še okusnejše vezaneh knjig smo dosedaj videli le v Zagrebu, ali moj Slovenci smo jih pogetali. Knjiga je priporočljiva za posebna darila.

Stane gld. 2 in se more naročiti pri založniku v Ljubljani in pri J. Daseju v Trstu.

Gospodarske in trgovinske stvari.
Poštna hranilnica.

(Dalej.)

Vložniki, kateri imajo vsaj 100 gld. imenovina v hranilnicu, dobijo na zahtevanje kijžico z pol cami za nakaznice,

ček in imenovane. Pri plačevanju časnikov, knjig in drugih dolgov s pomočjo čeka se prihrani poštona. In kolikor država, pravi izvestje, na tej strani škode trpi, jo pa odškoduje na drugi strani denar, ki se v hranilnici nabere v prometu s čeki, a tiskovine plačujejo stranke same. Te narrede se je posluževalo v Primorju 99 vložnikov, na Kranjskem 79, na Štajerskem 29, od tega 57 na slovenskem delu, potem 76 na Koroškem. Več kakor 100 knjigovnic je po naš krajih v Gradcu (86), Ljubljana šteja jih je 38. Trst 61, C-lovec 27, Maribor 26. Gorica 18, Beljak 18, po ostalih krajih toraj povsod manje od 10 knjigovnic. Pri tej točki še naj dostavimo, da je deželni zbor v Galiciji vzprejel predlog, ki vodi naroča, naj ta skrb za način, da bi se potem poštna hranilnica mogla tudi davki plačevati.

Dne 31. januarja 1885 je pri poštno-hranilnem uradu delovalo 66 državnih uradnikov, število istih je do dne 31. decembra poskočilo do 90 oseb; razven tega je koncem leta bilo še 52 uradnikov na odvode, potem 268 pomožnih uradnikov moškega in 32 ženskega spola, skupno toraj 382 uradnikov, pak 21 uradskih službenikov. Da vsi ti svoje dolžnosti natanko in vedenje spolnjujejo, vidi se iz poročila ki pravi, da je najvišje ravnateljstvo pregledovalo poslovanje hranilnico ter se prepričalo, da je vse v najboljšem redu. Predstojništvo hranilnice pa ni le osebno kontrovalo delovanje vsakega dne, temveč je tu tudi petkrat nepričakovano pregledalo vse blagajnice, a ni našlo ni najmanjje pomajnjivosti.

Koristi državne hranilnice, o čemur izvestja nadalje obširno govori, znajo certi razn slojevi ljudstva, ker se novega zavaja od leta do leta več poslužujejo. V tem obziru je posebno lepo znanimje to, ker je velik del vložnikov mladih, in sicer do 10 let starih vložnikov je 124.972, med 10. in 20. letom pa 196.933. Kar se posebej šolske mladine tice, to na Francoskem noben državne podpore nobeno učilišče,

vezano vsled vladine podpore, kar bode društvu še več težave delalo glede na velika društva subvencijonirana o drugih držav, s katerimi se mora boriti.

Lloyd se glede na to zanaša, da vlada to pripozna se zasluženo nagrado. Vsled odprtja Železnice Metkovič-Mostar se je ustanovila direktna plovna črta Trst-Metkovič, enaka črta se je ustanovila meje Reko in Metkovičem. V Brazilijo se je samo enkrat poskusila plovitva; da se ni večkrat, kriva je kontumacija vsled bolezni. Razen nekaterih manjših nezgod ni imela Lloydova flota nobene zgube. V Lloydonem arsenalu se je dovršil velik parnik Poseidon, kateri je bil izročen valovom z veliko slavnostjo v nazodnosti Nj. vis. cesarjevna Štefanie. Ta parnik je uža došel domu s prvega potovanja; bil je vreden 1. januvarja 1886 f. 1.005.700. V delu je drug velik parnik »Imperator«, katerega slovensko spuščanje v morje se bode vršilo v septembetu v spomin 50letnega obstoja Lloydovega društva.

Steče pa se še drug enak parnik, in na Angleškem sta se naročila še dva hitra parnika za vožnjo na črte Aleksandrija, na katerej črti se k malu začne tudi konkurenca nove nemške črte. Vse te velike ladije bodo previdene v vsemi najuzejšimi izumi. Društvo sploh neuromno dela na pomnožitev vozne bitrosti, in da se bode ta cilj v letu 1886 še doslednejše zasledoval, pokazala se je potreba pomnoženju doličnega denarnega zaloga. Iz tega se vidi, da društvo v občremu napredku ne zaostaja v nobenej stroki. Iz bilance je razvidno, da so bili dohodki sploh veči za vožnino, nego poprejšnja leta, ali tudi troški so nekoliko porastli vsele mnogih novih priprav, ki so omogočile večjo plenitost. Dobiček po bilanci znaša f. 2.890.082.71, od katerih hodi for. 1.311.600 na odpisjanje vrednosti parnikov, na zavarovalni zalog f. 65.861.60, na pokojinski zalog fr. 12.600, upravnemu odbornu nagrada for. 35.000, revizorjem for. 1500; skupaj f. 1.456.061.60. In po odbitej tej svoti ostane čistega dobička f. 1.431.021.11 katribi razdelitev predlaga odbor tako-le: v rezervni zalog f. 97.045.40, za amortizacijski zalog nove Lloydove platiče for. 29.596.15, v zalog za popravljenje in obnovljenje strojev in kotlov f. 320.000, za dividendo delničarjem naj se da po fr. 33 na vsako delnico, kar znaša for. 792.000, torej skupaj fr. 1.238.641.55, ostane potem dobička še for. 195.379.56, od katerih se odbije še 5 po sto ali 30.432 tantieme in prenese se na novi račun preostanek od f. 164.947.56. Zavarovalni zalog koncem leta 1885 2.600.000— Reservni zalog doto 1.534.638.97 Za zboljšanje društvenega premoženja se je porabilo 1.716.810.— Dolg se je znižal za 294.000.— 1. Pokoj oski zalog je znašal koncem 1885, glavnice za pokritje penzij f. 3.708.039, rezervni zalog 75.660, skupaj f. 3.784.705; v ta zalog vplačuje 1039 deležnikov in pokojnino jih uleže 344; pokojnine izplačane v l. 1885 znašajo f. 165.580.

2) Zalog cesar Franc Jožefov in Elizabetin v podporo dela nezmožnih delalcev je znašal for. 40.484, a plačalo se je lansko leto podpor f. 1.363.

3) Zalog cesarjeviča Rudolfa in cesarjevne Stefanie za sirote je znašal f. 33.710 in podpora se je izplačalo lani iz tega zalogu f. 1.633.

Ko se je odprla razprava o bilanci, oglasil se je delničar g. Wiedemann iz Beča ter poprašil, kako to, da se je najprej razglasilo, da bode dividende f. 38, pa po bilanci je le for. 33. G. predsednik odgovori, da se je še v zadnjem času moral veča sveta nego navadno odbiti za zalog v popravljenje strojev, ker bode društvo moralo biti dobro pripravljeno, ko bode v kratkem sklepalo novo pogodbo z vlado. G. Wiedeman predlagal na to, da se poskusijo novi koraki pri vladi, da bi privolila zvišanje dividende, ker pa je vladin zastopnik izrečeno povedal, da bi bilo vse zastonj, zato je g. W. svoj predlog preklical. G. Demetrio pravi, da ni odbor še nič storil v konverziji prioritetskih delnic, s katero operacijo bi se mnogo pristilo na obrestih.

Predsednik, g. baron Morpurgo odgovarja, da se to ne more še goditi, ker bi se ne vjemalo se zadržljivem obligacijam. G. Demetrio izraža željo, da bi se letni račun mej delničarjev razdelil nekoliko dni pred obč. zborom, kar predsednik zagotovi za v prihodnje. Predsednik zaznani da je došlo neko pismo od nekega iz službe izpuščenega društvenega uradnika. Ker je to stvar, ki se bode obravnavala pred kazensko sodnijo, zato se pismo priprusti odboru, naj ga izroči sodniji.

G. F. Vivante priporoča odboru, da jim prihodnjih obravnavah z vlastjo kolikor mogoče varuje neodvisnost društva, kateremu priporočilu se pridruži tudi g. Wiedemann. G. F. Vivante predlaga, da bi se odrezki od društvenih obligacij v bodoče plačevali uže 1. junija, mesto 1. julija, kateri predlog tudi obvelja. Potem so se žrebale obligacije, katere imajo biti izplačane v sicer 13 obligacij od leta 1874 br. 256, 86, 60, 215, 283, 294, 254, 422, 42, 194, 26, 4, 68 3 obligacije od l. 1881, 260,

138, 72, 3 obligacije od l. 1882, 112, 272, 126, 2 obligacije od l. 1883, 30, 149.

V upravnem odboru je bil zaret izvoljen z 1356 glasovi baron Marko Morpurgo in na novo Friderik vitez Petke z 1404 glasovi. Zaret izvoljeni so bili konečno vsi poprejšnji pregledovalci ali revizorji z 1634 glasovi.

I. C. Juvančič

posestnik vinogradov na Bizejškem, veitka zaloga vina v Šiški pri Ljubljani. Priporuča svoja izvrstna, Bizejška in Dolenska vina, po 16—21 gld. Uzorci samo od 56 L. in več. 10—7

Spomladansko lečenje Čaj iz tisoč cvetlic

čistilni in krv popravljajoči. E lino sredstvo proti netečnosti, rezavci, zabsanosti, nedelalnosti čevesja. Izvrstno proti škrofolam in vse bolezni vsled pokvarjene krvi. Dobiva se v paketih po 50 soldov edino v odlikovanej lekarni Praxmarer

(Ai due Mori)

Veliki trg. Mestna palača. V isti lekarni se napravljajo vsaki dan pelinovci za spomladanski lek na podlagi sasaparilje I. vrste z in brez potrošnje jidure po 30 soldov vsaki

LA FILIALE IN TRIESTE dell'I. r. priv.

Stabilimento Austr. di Credito per commercio ed industria

VERSAMENTI IN CONTANTI

Banconote:

2 $\frac{1}{4}$ % annuo interesse verso preavviso di 4 giorni
3% : : : : : 8
3 $\frac{1}{4}$: : : : : 30

Per le lettere di versamento attualmente in circolazione, il nuovo tasso d'interesse comincia a decorrere dalli 27 corrente, 31 corrente e 22 Novembre, a seconda del rispettivo preavviso

Napoleoni:

2 $\frac{1}{4}$ % annuo interesse verso preavviso di 30 giorni
3% : : : : : 3 mesi
3 $\frac{1}{4}$: : : : : 6

Banco Giro:

Ban note 2 $\frac{1}{4}$ % sopra qualunque somma Napoleoni senza interesse

Assegni

sopra Vienna, Praga, Pest, Bruna, Troppavia, Leopoli, Lubiana, Hermannstadt, Innsbruck, Graz, Salzburg, Klagenfurt Fiume Agram, franco spese.

Acquisti e Vendite

di Valori, divise e incasso coupons 1%.

Anticipazioni

sopra Warrants in contanti, interesse da conveniri.

Mediante apertura di credito a Londra 1 $\frac{1}{2}$ % provvigione per 3 mesi.

• effetti 15 $\frac{1}{2}$ % interesse annuo sino l'importo di 1000 per importi superiori da con-

Trieste, 1. Oktobre 1883 17-48

VLAHOV

Likver okrepljujući želudac odobren po viših oblastih sa dekretom a pripravljen od

ROMANO VLAHOV

Šibenik (Dalmacija) sa filialom u Trstu, Via S. Lazzaro Br. 1-A.

Ovaj likver, koji se uzimaju mješanjem sa vodom, kavom, vinom, teom il juhom, sastavljen je iz vegetalnih sokovih, imajućih zdravotna svojstva, te se njegovo neposredno djelovanje pokazuje u želudcu i kod provoljivajućih organa; nadalje čisti krv izpravljajući slabinu i tromost i pospišujući tek. On čisti polaganje, uništjuje glijiste ublažujući kroničke hrapavosti jetaruh, slezena, umanjujući sve malo po malo bolesti hemoroida.

Uzimaju li se likera dalmatice, čuva od otrovnih miazmata, proizvirućih kolji pokvarena zraka, tolli od epidemijah, zato je izvrstan lek proti groznicu i proti koleri.

On tako što sadržinu pravu osebnu likera u zdravstvenoj struci jest, što oslobadja ljude odne srčbi i pokunjnosti od škodnih posledica, koje čejanstvu daje veliki broj nesrećnih.

Zaista iz malo danah čovjek, koji se služi tim likerom čuti, da mu je povrđena životna snaga, i čuvstvo blagostanja čini ga zadovoljnim, probudjenim i svježim za svaki rad.

Da se olahkoti kupovanje občinstvu gospodar tvornice osnovao je na široko razprodaju svoga likera, koji se može dobiti u svih kavarni i rakijašnicah.

19—45

138, 72, 3 obligacije od l. 1882, 112, 272, 126, 2 obligacije od l. 1883, 30, 149.

V upravnem odboru je bil zaret izvoljen z 1356 glasovi baron Marko Morpurgo in na novo Friderik vitez Petke z 1404 glasovi. Zaret izvoljeni so bili konečno vsi poprejšnji pregledovalci ali revizorji z 1634 glasovi.

LA FILIALE della BANCA UNION TRIESTE

s'occupa di tutte le operazioni di Banca e di Cambio valute.

a) Accetta versamenti in conto corrente:

Abbonando l'interesse annuo

per Banconote

3 $\frac{1}{4}$ % con preavviso di 5 giorni

3% " " 12 "

3 $\frac{1}{4}$ % " sei mesi fisso

per Napoleoni

2 $\frac{1}{4}$ % con preavviso di 20 giorni

3% " " 40 "

3 $\frac{1}{4}$ % " " 3 mesi

3% " " 6 "

Per le lettere di versamento in circolazione il nuovo tasso d'interesse andrà in vigore a partire dal giorno 18. 25. aprile, 3. 23. maggio, 13. luglio e 13. ottobre a seconda del preavviso.

Trieste 13 Aprile 1886.

IN BANCO GIRO

abbonando il 3% interesse annuo sino qualunque somma; prelevamenti sino a florini 2.000 a vista verso chèque; importi in ggiori preavviso avanti la Borsa. — Conferma dei versamenti in apposito librett.

C'integgia per tutti i versi enti fatti a qualsiasi ora d'ufficio la carta del medesimo giorno.

Assume per i propri correntisti l'incasso di Cambiali per Trieste, Vienna e Budapest, rilasci loro assegni per queste ultime piace ed accorda loro le facoltà di domiciliare effetti presso la sua cassa Franco d'ogni spesa per essi.

b) S'incarica dell'acquisto e della vendita di effetti pubblici, valute e divise, nonché dell'incasso d'assegni, cambiali e coupons, verso 1%, di provvigione.

c) accorda ai suoi committenti la facoltà di depositare effetti di qualsiasi specie e ne cura gratis l'incasso di coupons alla scadenza.

La Filiale della Banca Union

Sezione Merci s'incarica dell'acquisto e della vendita di merci in commissione, accorda sovvenzioni ed apre crediti sopra mercanzie ad essa consegnate, oppure polizze di carico o Warrants. 1-2-11

Marijacelske želodečne kapljice

izvrstno delujejo zdravilo pri vseh boleznih na želodcu. Ne-recenljive dobrote je posebno vliv njihov pri netečnosti, slabosti želodeca, ako z grla, smrdi, napenjanju, kleslem pehanju, koliki, želadečem kataru, gorečicem (rzavci) pri preobilnej produkciji slin, rumenici bluvanjem in gnjušem, glavobolu, (ako boli iz želodeca) krči v želodcu, zabasenji, preobičnosti jedi in pijec v želodu, proti glistam, bolezni na vranici in jetrih in tudi roti zlati žili ali ha morojdam. Cena steklenici je z nakazom vred samo 35 nov. Glavni zalog ima lekarničar k angelju varuhu.

42-52

D. Brady Kremsler, Morava.

V Trstu jih pa dobiti pri lekarničarju J. Seravallio blizu starega sv. Antona.

1-2-11

OBLEKA

leži trajne voče volne, za močna srednje velikosti.

3-10 metrov za jedno obliko:
za gld. 4-96 iz dobre ovje volne;
za gld. 8 — iz boljše ovje volne;

za gld. 10 — iz fine ovje volne;

za gld. 12-40 iz jako fine volne.

POPOVNE OGRNIČAJE

komad po gld. 4, 5, 8 in do gld. 12. — Najfinje oblike, blage, prevleka ali svrhne suknje, blago za suknje in dežne plašče, tifi, loden, komis, predenino, cheviot, tricot, ogrničaja za dame in biljardne preproge, peruvien, toskin priporoča.

ustanovljeno IV Stikarofsky - 1886 -

fabriška zaloga v Brnu.